

frem i Dag, da han desværre er forhindret fra at komme til Stede; jeg veed ikke, om det er paa Grund af Sygdom eller Andet, men han maa absolut paa en tvingende Maade være forhindret, thi ellers vilde han have været her. Det, som det kommer an paa, og som Spørgsmaalet staar paa mellem den ærede Minister og min Medforslagsstiller, er jo dette: Har et Lovforslag, hvilende paa det Princip, som dette Forslag hviler paa, en statsøkonomisk eller, som Ministeren hellere vilde have det, agronomisk Betydning eller ikke? Det har Ministeren ikke saa højsdelt villet bestride, men jeg tror ikke, at det skal lykkes ham at bestride det, og det forekommer mig, at den Argumentation, med hvilken han i Dag bestred det, ikke var i nogen Maade tilstrækkelig til med Jøie at kunne gjøre det. Der er jo Ingen, som kan sige Noget derimod, og heller ikke kan Noget reise Tvivl derom, at det er et Gode for Samfundet i det Hele, at alle Hjælpevidter udbyttes saa fordelagtigt som muligt. Det er paa dette Princip, at jo Lovforslaget hviler, og det kan heller ikke modsiges, at den, som sidder som Bruger under ganske usikre Forhold, saaledes at han med $\frac{1}{2}$ Aars Barsel kan blive udsat til den 1ste Mai, kan ikke med nogen Fornuft gaa ind paa at anvende Beføstninger paa det, han sidder med; thi han sidder saa usikkert, at han ikke veed, om han har nogen rimelig Udsetning til at høste Frugten af de Beføstninger, han har sat derpaa, og af den Tid, som han har nedlagt deri. At man bør sikre Brugeren, at han, naar han har anvendt Beføstninger paa det, han har under Hænder, for derved at frembringe større Frugt deraf, da ogsaa faaer Udgang til at nyde denne Frugt indenfor rimelig Tid og indenfor rimelige Grændser, det er en Sætning, hvis Betydning og Rigtighed er anerkjendt langt ud over vort Lands Grændser, den kan ikke efter min Formening paa nogen Maade bestrides. Men hvad var det saa, den ærede Minister sagde herimod? Jeg kunde ikke opfatte det anderledes, end at hans Argumentation omtrent var den — jeg giver ikke Ordene, men Tanken, saaledes som jeg opfattede det — at det behøves ikke her hjemme hos os, for der er temmelig mange Huse her, der ere Selveierhuse. Na, jeg fatter ikke Logiken deri. Sæt ogsaa, at det forholder sig saaledes, at der er temmelig mange Huse, der ere Selveierhuse, saa er det da virkelig ogsaa mange, som ikke ere det! og det er jo kun for dem, dette Lovforslag er frebet. Jeg tror nu heller ikke man kan sige, at der nu er nogen Tilbøielighed til at sælge Huse eller nogen Bevægelse i

Retning af, at de, som sidde med Huse som Brugere, efterhaanden kjøbe dem og blive Selveiere. Det kan naturligvis ske af og til, men at det finder nogen stærk Bevægelse Sted i den Retning, er i det Mindste ikke kommen til min Kundskab, og det var noget Saadant, som Ministeren maatte have paastaet, naar der efter min Mening skulde være nogen virkelig Grund til ikke at gaa ind paa saadanne Foranstaltninger, som dette Lovforslag tilstiger, fordi Selveie er i saa stærk Fremgang. Den høitærede Minister talte noget om, at Brugeren sad under ret sikre Forhold, blev human behandlet og deslige. Na jeg udtæfter ikke nogen Beflydning mod Noget, men der er stor Forskiel paa — det maa sikkert Enhver indrømme — om Noget sidder paa en anden human Mands Tænkemaade og skal stole paa den og sidde usikkert, eller om han har sin gode Ret at staa paa, saa veed han, hvad han kan rette sig efter, og hvorvidt han kan gaa. For Resten behøver man da heller ikke at søge saa meget langt for at finde Exempler paa, at Brugerne ere blevene forulempede af Eierne, og at disse har forsøgt at tiltage sig Rettigheder over dem og deres Virken paa ganske andre Omraader end dem, som angaa Besiddelsen og Brugen af Hus og hvad dermed staar i Forbindelse. Men dette lader jeg ligge. Der er af min Medforslagsstiller og mig indbragt et andet Lovforslag her i Salen, der er henvist til et Udvalg og som formentlig vil raade Bod paa det, jeg her sigter til; hvad jeg derfor ikke vil behøve nærmere at angive. Jeg holder mig altsaa til den statsøkonomiske og statsagronomiske Side af Sagen — maaste den ærede Minister er tilfreds med, at jeg forbinder begge disse Begreber. Den store Betydning har det ikke lykkedes den ærede Minister svække, og han kan ikke svække den ved at henvise til, at der er en Del Selveierhuse her i Landet; thi det er ikke dem, dette Lovforslag tager Sigte paa. Den Modstand, der har været reist fra Ministerbænken mod dette Lovforslag i de — jeg kan snart sige mange Aar, det har været fremsat, er, som jeg allerede tidligere i denne Sal har haft Leilighed til at bemærke, efterhaanden svækket noget, og svækket ikke saa lidt. Først skulde hele Lovforslaget stride mod Grundloven, og der fremkom en Mængde andre Indvendinger imod det, som jeg ved tidligere Leiligheder har omtalt og forsøgt at imødegaa og her ikke skal komme tilbage til; men nu ere vi reducerede til, at Modstanden fra Ministerbænken er kun den, at det ikke behøves, fordi der er saa mange Selveierhuse.